Den, der har hørt de radikale talere i sommerens løb,
og som har læst radikale lederskribenten i den sidste tid
er ikke i tvivl om, at et valg nærmer sig.

Jeg er imidlertid ikke så sikker på, at vi får valg i efteråret, men engang kommer det, og så skulle det jo gerne blive, om jeg så må sige, et dobbelt valg for de radikale: et folketingsvalg og valget imellem den liberale og socialdemokratiske fløj i dansk politik. Jeg skulle tage meget fejl, om ikke radikale vælgere har en udpræget følelse af, at det, de inderst inde tænker og føler som noget centralt for fremtidens arbejde, ikke kan opnås med socialdemokratiet som partner. På afgørende områder er der afsløret en betydelig forskel i socialdemokratiets og det radikale partis syn på fremtidens politik.

Jeg nærer ikke ønske om at gøre det umuligt for det radikale parti at slippe ud af det nære samarbejde med socialdemokratiet, naturligvis ikke, og Jeg forstår også, hvor svært det er. Jeg er forberedt på mange manøvrer under valgkampen og forøvrigt

også inden regeringsdannelsen derefter. Her er vi ved spørgsmålet om samarbejde mellem de liberale partier. Det er for mig noget meget væsentligt. De konservative og vi er forskellige, men det står imidlertid for mig således, at vort
samarbejde er meget værdifuldt og bør fortsatte, fornuften
siger vel begge parter at gøre det. Fremtidens indhold er
ikke blot betydningsfuldt men på visse områder så farligt,
at vi ikke bør give plads for eksperimenter. Hvor for sig
er vi meget svagere over for socialdemokratiet end vi er samlede. Samlet repræsenterer vi på en måde så alle umiddelbart kan se det en anden regeringsmulighed end den socialdemokratiske. Mistilliden findes på mange områder i vort samfund i større eller mindre grad. Manglende samarbejdsevne inden for de ikke-socialdemokratiske partier ville være et hårdt slag for dem, der bekæmper den socialdemokratiske politik. Jeg tror, jeg har lov til at sige om Venstre og om mig selv, at vi ikke er svære at samarbejde med, men jeg vil gerne her i dag sige, at det samme kan siges om Det konservative Folkeparti. Jeg har hos partiets ledende folk i afgørende situationer fundet en politisk og personlig tillid, som jeg i hvert fald ikke glemmer, og så længe vi er enige om den politik, vi vil føre, bar vi også et solidt

grundlag at arbejde p&. Jeg tror i og for sig, at den radikale folketingsgruppe helst så valget udskudt indtil videre.

Den økonomiske og erhvervsmæssige udvikling har formet sig på en måde, som man vist kan gå ud fra, at partiet ikke en gang til og slet Ikke forud for et valg kan lave endnu et forlig efter de hidtil fulgte linjer. Så vidt jeg kan skønne er der hejst stopsignal både på Rådhuspladsen og i Middelfart, to centrale steder.

Et valg er ikke blot at vælge, det er i sit indhold også at dømme. Venstre har angrebet regeringen, nogen finder måske at vi har været for hårde, men som tiden er gået, er der i hvert fald blevet mange flere, der kritiserer. "Politiken" skrev forleden om regeringens økonomiske politik, at det var en udbredt mening, at den var meget usikker, og siddør og bevilger hinanden løn- eg prisforhøjelser, at skattevæsenet tager igen, hvad andre myndigheder har givet, at valutasituationen forringes, fordi Inflationen gør opsparingen formålsløs, at de ansvarlige prædiker forbrugsbegrænsning samtidig med, at de ved deres dispositioner stimulerer forbruget, at de enkelte borgere bestandig ser deres egne muligheder og formål beskåret til fordel for statens, at en følelse af utryghed breder sig midt i bevillingsmyndighedernes rundhåndethed - alt dette kan simpelthen ikke ustraffet fortsætte." Tænk, hvis det nu havde været en venstremand, der sagde noget sådant, men nu siges det fra en side, der gang på gang har bebrejdet os vor kritik, fra en side, der har været forsvarer for en politik, der begyndte i 1954 med administrative indgreb over for den økonomiske udvikling og siden fortsatte gennem de kendte forlig. Det er længe siden, at en regering i den grad ved egne handlinger og undladelser har mistet anseelse som den nuværende. Derfor er det også såre forståeligt, at regeringen og dens talsmænd kappes om at udtrykke sig forklarende, undskyldende og besværgende. Det må ikke glemmes, at regeringen forud for sidste valg fik mange til at løbe på limpinden, og det skal heller ikke glemmes i dag, at de muligheder, der blev foregøglet, ikke eksisterede i virkelighedens verden, og deraf kommer skuffelsen og mistilliden, sådan som vi møder den i dag. I tilgift til skuffelsen er alle disse vælgere blevet vidne til noget, som må kalde på eftertanken: socialdemokratiets politik kan ikke skaffe arbejderne bedre kår. Sammen med en uhyggelig dyrtid er de vidne til

større arbejdsløshed, højere rente, valutavanskeligheder o.d.v. Statsministeren er på det sidste meget optaget af regeringens gode gerninger, regeringen trænger til at roses, og når ingen andre vil det, så er statsministeren manden for selv at gøre det. På et møde i Helsingør forrige lørdag roste han regeringen for, at industriproduktionen er steget knapt 10 pct. siden 1953.

Jeg må have lov til at spørge, om det ikke havde været nok så rigtigt at sætte tingene lidt i perspektiv, for det er jo ikke så ønsket at sige om en halv snes procent er meget eller lidt, når det gælder industriproduktionens vækst det sidste par år. Statsministeren kunne derfor passende have nævnt, at for hele Vesteuropa under eet er der i samme tidsrum tale om en produktionsstigning på 20 pct. eller mere end det dobbelte af, hvad vi har herhjemme. Statsministeren kunne også have tilføjet, at Danmark ligger klart i bunden, hvad produktionsfremskridt angår, og sidst men ikke mindst havde det vel været naturligt, om statsministeren havde benyttet lejligheden til at omtale, at Danmark er det eneste vestseuropæiske land med tilbagegang i industriproduktion i forhold til samme tidsrum året før. Hvis H. C. Hansen havde givet disse supplerende oplysninger, ville han have tegnet et mere korrekt billede af den hjemlige udvikling, men til gengæld havde han så måttet opgive ethvert forsøg på at fremhæve regeringens indsats for det godes skyld. Statsministeren nævnte et andet eksempel på det økonomiske fremskridt siden 1953.Han fortalte herom, hvorledes byggeriet år for år er steget siden da. Også her havde et par supplerende bemærkninger været på plads. Det er nok værd at fremhæve, hvorledes den socialdemokratiske regering netop startede med at forcere byggeriet langt mere, end vi havde midler og arbejdskraft til. Netop det var en hovedårsag til vore senere økonomiske vanskeligheder. Da regeringen langt om længe blev tvunget til at slå bremserne i, gik det ud over det påbegyndte byggeri, og når vi skal til at opgøre, hvor meget byggeri der bliver færdigt i 1956, er jeg ikke så sikker på, at statsministeren vil takke den, der minder ham om udtalelsen om, at "boligbyggeriet under den socialdemokratiske regering voksede år for år". Endelig vil statsministeren gerne fremhæve sin regerings indsats på beskæftigelsens område, men heller ikke her var oplysningerne helt korrekte for nu at sige det på en pæn måde. Hvis vi sammenligner arbejdsløshedsprocenten i første halvår af 1953 med procenten for de første 6 måneder i år, kommer vi til tallene 10 og 13.

Arbejdsløsheden er med andre ord 30 pct. højere, end den var for 3 år siden. Der skal et stærkt bryst til at tale om fremgang på dette område. Jeg skulle måske også nævne

industrieksporten. Her har vi nydt godt af højkonjunkturerne ude i verden, men hvor varig er denne højkonjunktur. Hvorledes klarer vi os under en international nedgang. Har vi sørget for tilskrækkelige investeringer i det produktive erhverv - har skatterne levnet plads dertil, eller har det offentlige dækket sig ind på en sådan måde og i et omfang, så der er blevet for lidt til erhvervslivet. Hvorledes går det i det hele taget med konkurrenceevnen?

Vi har allesammen været vidne til, at socialdemokratiet bestandig søger at presse forbruget i vejret, både som regeringsparti og som opposition, men når forbruget presses i vejret, og skatterne tynger, må det gå galt. Den høje rente understreger denne udvikling. Danmark ligger langt nede i rækken af lande, når vi ser på investeringerne, og det er jo dog dem, der tæller, når vi skal tænke på fremtidens beskæftigelse og på levefoden. Det er mit indtryk, at der er mange virksomheder, som i de sidste par år ikke har værst i stand til købe de ny maskiner, som skulle til for at sikre varig fremgang og konkurrenceevne. Det såkaldte samordningsudvalg fælder da også her en hård dom over regeringen i den rapport, der er afgivet af formandsskabet.

Forbruget er stadig for stort, det vil det vedblive at være, så længe
der ingen tillid er til, at pengene bevarer deres købeevne.
Det er pengenes og opsparingens værdibestandighed, der er noget aldeles afgørende, og den enkle sandhed er vel den, at valutastillingen ikke har noget at gøre med strejker, frostvejr eller Suen, når vi ser det på længere sigt. Spørger vi da, om regeringens politik på disse områder, så er realiteten, at den kun har nye skatter, øgede skatter at foreslå. Jeg kan ikke lade være med at anføre her, hvad det radikale Venstres politiske leder sagde ved et radikalt stævne på Hindsgaul forleden; "Skattevejen er spærret, neutraliseringen af den forbrugsudvidelse på hundreder af millioner, som er en følge af de sidste lønstigninger, må ske igennem besparelser på finansloven og følges op af andre besparelser i det kommende år, inden folkepensionen træder i kraft". Se det er næsten ordret det samme, jeg sagde i folketinget for et år siden, men der er grund til at takke Bertel Dahlgaard for den

udtalelse og for den politiske fremtidslinje, der er afstukket deri. Jeg håber ikke, han bliver ked af det, når det er mig, der har citeret det. Jeg har været nogenlunde sikker på, hvad jeg også sagde i tinget, at udviklingen ville få det radikale venstre til at tage dette standpunkt. Jeg har aldrig troet på, at en socialdemokratisk regering kan bekæmpe inflation med skatter. Giver man en socialdemokratisk regering dette våben i hænde, er vi vel rejste, det fører ud i konsekvenser, der ikke er til at overse. Og lad os i denne
forbindelse heller ikke glemme pristalssystemet,
Ved det sidste såkaldte kriseforlig fik vi nogle afgifter, der holdtes uden for pristallet, men denne bestemmelse har regeringen ganske roligt ladet udløbe. Det står da for sig på baggrund af erhvervenes konkurrencemæssige stilling og pristallets placering og betydning i lovgivning og aftaler, som om fremtidige forsøg på at bekæmpe inflationen gennem nye skatter i betænkelig grad minder om molboernes forsøg på at drukne ålen. Jeg minder om, at vi i begyndelsen af august fik en ny opgang i pristallet, juli-pristallet er lønregulerende, og den konstaterede stigning betyder at henimod en million lønmodtagere får deres løn forhøjet med nye portlimer dyrtidstillæg. Man regner med, at
hver portion betyder en samlet stigning i lønningerne på et sted omkring 125 - 150 mlll, kr. To portioner betyder altså en stigning i løn- og omkostningskontoen på omkring 250 a 300 miil. Skal denne neutraliseres gennem skatter, bliver det en yderst alvorlig sag for eksporterhvervene.
De kan jo nemlig ikke skaffe sig dækning ved at lægge på priserne. Her er det eksportmarkederne, der bestemmer. Det
var skatterne, der drev juli-pristallet i vejret. Var de holdt uden for, ville pristallet have vist en svagt faldende tendens fra april til juli. Og husk også, at vi fik skatterne, fordi vi var blevet fattigere og skulle spare, sætte forbruget ned!! Vi befinder os ikke i en situation, hvor der er tale cm en vækst i nationens velstand. I så fald

var det en selvfølgelig sag, at lønmodtagerne skulle have deres andel deraf. Nu er det ikke således, at det er voksende velstand, der giver anledning til lønstigning. Den store svaghed ved den nuværende ordning ligger i, at selv om det former sig således, at landet som helhed bliver fattigere, det kan ske ved opgang i importpriserne, mens eksportpriserne falder eller er uændrede, får vi en stigning i løn og omkostninger. Det er og bliver en håbløs opgave at ville holde befolkningen skadesløs for prisstigninger,

der kommer ude fra, og mon målet ikke er ved et være fuldt?

Lykkeligt var det, om der kunne skabes tilslutning til at komme ud af dette system, som den kendte nationaløkonom professor Jørgen Petersen forleden kaldte for "den idiotiske pristalsregulering".

Lønmodtagerne kan heller ikke være tjent med systemet, det giver heller ikke dem nogen reel fordel. Kapløbet mellem priser, lønninger og skatter viser det. Det skulle kunne lade sig gøre at finde et system, der ikke som det nuværende, f.eks. tillader en skattepolitik, der tilsigter en forbrugsnedgang, at bevirke en stigning i pristallet så man dermed er lige vidt. Det skulle være muligt at finde frem til et system, hvor lønmodtagerne får lønstigning i takt med opgang i og konjunkturer for produktionen. Jeg er ganske overbevist om, at dersom præmieringen for opsparing er tilstrækkelig, vil der også blive sparet - ellers ikke.

Hvis det alene er staten, der får glæde af opsparingen, så går det ikke. Man skal ikke vente, at borgernes kærlighed

til staten giver sig udslag i opsparing. Det er det egoistiske eller skal vi sige det almemnenneskelige, om det kan betale sig, der er det afgørende. Socialdemokratiet ved dette, så godt som vi selv, men det er socialdemokratiets mål, at opsparingen skal ske over statskassen, altså over beskatningen. Det giver staten og administrationen helt andre muligheder og

hånd i hanke med erhvervslivet, når opsparingen sker gennem den

størst mulige overbudgettering på statsbudgettet. Det er en

sikker vej til socialisering, hvis det er det man vil. Jeg gentager, hvad jeg har sagt før, det er noget helt afgørende og grundlæggende for den fremtidige udvikling, at den private

opsparing får en helt anden placering. Det er erhvervslivets selvfinansiering, det drejer sig om. Stat, amt, kommuner og

det offentlige klarer sig ganske pænt under kreditstramningen,

Helt anderledes er det med finansieringen i erhvervslivet, den er vanskeligere jo mindre virksomheden er. De private investeringer kontrolleres på alle leder og kanter. Med de offentlige er det helt anderledes. Det burde være omvendt. Der er to ting vedrørende skattelovgivning, vi må lægge afgørende vægt på, opsparingen og bevarelsen af skattefradragsretten. Det er også væsentligt, naturligvis, at få adgang til skattelettelser i gode år for at tilskynde konsolidering og udbygning af erhvervslivet.

Om virkningerne af den omvurdering til ejendomskyldsansættelse, som nu foregår, vil jeg gerne sige, at vi her vil være meget opmærksom på de skatte mæssige- og andre uheldige konsekvenser, der vil komme til at flyde heraf. Promillerne for ejendomsbeskatninger, må nedsættes, så den skattefrigrænse for formueskatten må hæves op til 100.000 kr, men også den formuemæssige sygekassegrænse må hæces efter omvurderingerne, som i virkeligheden skaber værdiløse papirformuer. Det er forøvrigt min opfattelse, at det er nødvendigt at overveje en nyordning af hele sygekasseordningen. Jeg vil gerne understrege, at vi må passe på, at ejendomsskyldsvurderingen ikke bliver et redskab for et formeligt plyndringstogt mod mange, mange mennesker. Må jeg så, mens jeg er ved disse forhold, tilføje, at det stadig er os magtpåliggende at få en omlægning og en nedsættelse af dem amtskommunale beskatning.

Kan vi ikke komme igennem på anden måde, må vi flytte den overvejende del af sygehusudgifterne over til staten.

Boligpolitiken må også stadig være i søgelyset. Så lange statens støtte til finansiering af byggeriet fortsættes som nu rinder der en inflationskilde af stor kraft. Statens støtte til flnansieringen er udtryk for en kolossal udlånsvirksomhed, og det må i fremtiden lægges således til rette, at det må være det absolutte formål at finde frem til normale tilstande på boligmarkedet. Der kaldes i alt for ringe grad på det private initiativ, og så skal det blive dyrt. Vi kan ikke undvære
dette private initiativ, og derfor må det opmuntres, hvad enten det nu gælder håndværkere eller det gælder den enkeltes interesse
i at hverve eget hjem.

Om besparelserne og sparemulighederne behøver jeg vel ikke at sige mange ord. Besparelser er vel efterhånden kommet til at stå for alle som noget, der må frem i forreste linje. Jeg er ikke blind for, at fremtiden stiller meget store krav til skatteyderne, men det er vel i praksis sådan, at forudsætningerne for at kunne spare er en regering, der holder igen bogstavelig talt fra dag til dag, og som ser med skepsis på alle offentlige investeringer og anlægsarbejder. Også på dette felt ser jeg med stor tilfredshed, at det radikale parti som nævnt nu slutter
sig til os.

Der foregår visse

forhandlinger. Jeg tror, jeg kan sige det på den måde, at vi er enige om, at det skal

være Venstres forslag og ikke regeringens, der gennemføres, og mulighederne for at samle almindelig tilslutning om dette forslag tror jeg er meget stærkt voksende.

Regeringen har nu endelig måttet tage sig sammen og fået nedsat komissionen om arbejdsretten. Jeg er overbevist om, at der kommer noget godt ud af denne kommissions arbejde. Det var ikke blot os, der står uden for arbejdsmarkedets to

organisationer, der kunne se, at vi ikke kan have en gentagelse af forårets overenskomstforhandlinger. Jeg mener arbejderne i stigende tal kan se dette. Opgaven er nu at søge at finde nye forhandlingsregler, der tilgodeser begge parters interesse. Opgaven skulle jo være den på en eller anden måde at få en voldgift planeret oven på, om jeg må sige det på den måde. Vi lægger også afgørende vægt på, at visse områder holdes uden for konflikter. Jeg har tidligere været inde på dette, og skal her kun gentage, at et af de arbejdsområder vi mener må holdes uden for arbejdskonflikter, er pressen.

Vore krav til fremtidens politik bliver da

1. Besparelser overalt i den offentlige økonomi, hvor det er muligt, for også derigennem at skabe påkrævede og bedre investeringsmuligheder for erhvervslivet. Ledemotivet må her være at underbygge konkurrenceevnen.
2. Den personlige opsparing må principielt opmuntres igennem skattefrihed. Det må være en uomtvistelig sandhed, at det betaler sig at arbejde og spare op.
3. Der må drages omsorg for, at den nye vurdering til ejendomsskyldsnedsættelse ikke får de urimelige og uretfærdige følger, der er åbenbare på forskellige områder, hvis ikke lovgivningsmagten griber ind.
4. Pristalssystemet må revideres. I sin nuværende form rider det landet som en mare. Den automatiske lønregulering må udformes på en måde, så priser, lønninger og skatter hindres i at drive hinanden i vejret til skade for alle parter.
5. Boligstøttelovgivningen må formes på en måde, så vi i den takt det overhovedet er muligt kan nå frem til normale
6. Vi må søge arbejdet fremmed med muligt kommissionen om arbejdsretten. Jeg konstaterer her med tilfredshed, at Venstre, Det konservative Folkeparti og Det Radikale Venstre synes at være helt enige.
7. Arbejdet på at få vort skoleforslag vedtaget må fortsættes.

Meget andet kunne nævnes, men det er disse påkalder den fremtidige interesse.

Må jeg så slutte med at sige, at jeg er langt fra, jeg vil påstå, at den nuværende socialdemokratiske regering har ønsket sig vore nuværende vanskeligheder, som når det er
sagt, vil jeg også hævde, at vore vanskeligheder ikke i enhver henseende er socialdemokratiet uvedkommende. For at råde bod på vanskelighederne har regeringen nemlig taget initiativet til to foranstaltninger: Skærpede kreditrestriktioner og øgede skatter. Jeg vil ikke afvise, at begge dele kan være nødvendige en kort overgang, det er klart, men bliver der tale om mere varige indgreb, som tilfældet er for tiden, så må man råbe vagt i gevær. Som varige foranstaltninger virker denne politik til fremme af socialdemokratiets mål. Jo mere erhvervslivet gennem disse indgreb tvinges i knæ Jo vanskeligere vil det være at klare sig uden statens indgreb. Der var engang, da socialdemokratiet åbent vedkendte sig socialismen som politisk mål. Den tid er forlænget forbi, da Hartvig Frisch ville lade dødsklokkerne ringe over det private erhvervsliv. Vore dages anden og tredie generation
socialdemokrater vil aldrig tage sådanne ord i deres mund. De ved at begå sig, de har dannelse, men man skal ikke tage fejl af den grund, når finansminister Kampmann taler om:
"at socialdemokratiet ønsker at omforme samfundet",
er meningen den samme som den Hartvig Frisch udtrykte mere udiplomatisk. Socialdemokratiet har fornuftigvis afskrevet alle drømme om at få flertallet herhjemme. Derfor oplever vi ikke længere talerstolenes socialisme. I stedet er vi vidne til socialisme på listesko.
Efterkrigsårenes socialdemokrater prøver at lirke sig frem. Deres attentat på skattefradragsratten er foreløbig mislykkedes. Nu ser de hvorledes den i sin begyndelse hjemmestrikkede økonomiske krise udmarver erhvervslivet, forsynderstaten træder frem. Dag for dag kommer vi et hanefjed nærmere målet, det afhængige erhvervsliv, den almægtige stat. De liberale kræfter i landet skulle kunne se dette og finde sammen. Det kommende valg bør svie hårdt til det parti, der har stået for styret i disse år. Jeg er meget skuffet over radikale, der også er liberale, men som muliggjorde en socialdemokratisk regering, og som har båret den gennem evindelige kriser. Dog lad det være en sag mellem dem og deres vælgere. Jeg er også villig til at lade fortiden ligge og fordomsfrit række hånden ud til de kredse, der vil mødes med os i bestræbelserne for at udnytte et liberalt flertal til afløsning af 3 års

socialdemokratiske fejltrin.